

за да влязат в света на мнозинството, **ромите имат нужда от повече усилия**, в сравнение с мнозинството. „Те са част от два свята, светът на тяхната общност и светът на мнозинството, където трябва да доказват постоянно, че са компетентни. Трябва да бъдат по-добре подготвени, отколкото другите“ (експерт от Дирекция за обществено подпомагане). Некулау въвежда концепцията на Московичи (1979) за „активните малцинства“: малцинствата могат да нямат манифестирано влияние (директно или публично), но имат латентно влияние, те провокират проблем и поканват обществото да рефлектира и да потърси промяна.

През 1998 г. са **отделени специални места за роми**, процесът се нарича „**позитивна дискриминация**“ и ромски младежи постъпват във висши училища без приеман изпит. Специалностите, в които се обучават са предимно хуманитарни. Първите групи ромски студенти са в университета в Яш, където се сформира група от 15 роми, преразпределени през втората година в други групи на не-роми. Според Некулау самото присъствие на ромските студенти създава във факултета нова ситуация – с патос на проблемност, с натиск върху еднаквостта, със създаване на различие; малцинството предлага алтернативен начин на мислене, като отговор на натиска към комфортност към мнозинството. Това влияние към модифициране на идеи, на традиционни концепции, на стария начин на възприемане на университетската сфера, води до преобразяване. Масовото навлизане на ромски студенти в университета води до преформулиране на студентския живот и преосмисляне на ценностите. В статията се привеждат мнения на студенти роми, споделени по време на групова дискусия, отразяващи колебанията и неувереността на ромските студенти, постъпили в университета, но също и желанието им да бъдат равни с останалите си колеги. С присъствието на ромското малцинство в университета започва процес на социална иновация, предопределен от самото им присъствие и техният алтернативен дискурс.

Част от публикациите за „ромския елит“ в Румъния представлява изследването на **различни случаи на успели роми** (Bobirsc 2008), три от които ще представим за обогатяване и конкретизиране на разсъжденията.

1. Йоана

Детство

Родена е през 1959 г., тя е най-малкото от четирите деца в семейството. Родителите се развеждат докато била малка и тя расте с майка си, брат си и семейството на майка си. Общността, в която живее е смесена и се прилага „асимилационната политика на комунистическия режим“ по отношение на ромите в Румъния, с цел да бъдат смесени с румънци. Расте в бедност, със силно влияние на майката, която работи като чистачка в училище и при други хора от общността. Майката предава на дъщеря си традиционните ценности, но я подкрепя и в училище. Подкрепя оказват и бабата, както и братът на Йоана, който е лидер на ромското движение и писател.